

PAISAIA

LURRALDE

ANTOLAMENDU PROZESUETAN

2009ko uztailak 15eko hitzaldiaren laburpena

Miren Askasibar Bereziartua

PAISAIA

Izenburua / Título:	PAISAIA LURRALDE ANTOLAMENDU PROZESUETAN			
Egileak / Autores:	Miren Askasibar Bereziartua. Paisaia, Gestión y Ordenación del Paisaje, S.L.			
Hartzaileak / Destinatarios:	UEUko udako Ikastaroak. Lurralde Antolamendua Euskal Herrian: egungo egoera, gatazkak eta erronkak. 2009ko uztailak 13-16			
Edizioko data / Fecha de edición:	2009ko uztailak 6			
Itzulpena / Traducción				
Orriak / Páginas:	6			
Bertsioa / Versión:				
Erreferentzia / Referencia:				
Proiektuaren hasierako data / Fecha de comienzo del proyecto:				
Iraupena / Duración:				
Bertsioen historia / Historial de las versiones:	Bertsioa / Versión	Data / Fecha	Ekintza / Acción	Oharrak / Notas

EAEKO PAISAIA: EGINKIZUNAK ETA TRESNAK

Azken urtetan, paisaia, giza jarduera garatzen den eszenatoki gisa ikusetik, gaur egungo paisaiaren ikuskerara aldatu da. Gaur egungo paisaiaren definizioa kontuan hartuz, paisaia baliabidea eta ingurumen, kultura, gizarte, historia eta ekonomia-garapen ondarea da, gizartearen eskari diren ingurumen balio multzoaren artean indarra hartuz. Bizitza kalitatearen funtsezko alderdi moduan eta baliabide moduan duen ikuspegi berri honek, paisaiaren babesa, garapen jasangarriaren baitako kudeaketa eta, degradazio prozesu eta kalitatearen galera egon ahal izan diren tokien berreskuratzea eta hobekuntza ekarri du.

Bestalde, egungo paisaiaren ideiak bertako herritarrei, eta hauen asmoei, paper garrantzitsua ematen die, paisaia lurraldearen zati bat baita, baina herritarrek ulertzen edo ikusten duten moduan. Gainera, leku jakin baterako finkatzen diren paisaia-kalitate helburuek, hiritarren asmoak islatu behar dituzte, haien bizitza garatzen duten inguruarekiko.

Paisaiaren kudeaketa esparruan jadanik garatutako tresnak

Laurogei eta hamargarren hamarkadaz geroztik Eusko Jaurlaritzak paisaiaren inguruan zenbait lan egin izan ditu, hurrengo lan-ildotan banatzen direlarik:

Euskal paisaien ezagutza: Lan ildo honen barruan EAEko Paisaiaren Kartografiaren azterketa dago (1:25.000 eskalan), 1990 urtean egina; baita 1993an egindako Paisaiaren Kartografiaren balorazioa egiteko azterketa (Bizkaia eta Gipuzkoa) ere.

Euskal paisaien jarraipena: Nahiz eta ildo honetan egin diren aurrerapenak oso handiak ez izan, Biodibertsitate eta Paisaiari dagokien EAEko Ingurumen Adierazleek, Euskal ingurumenaren garapen globala erakusten duen txostena garatzeko dauden 22 Ingurumen Adierazleen artean paisaiaren aldagaia sartu dute.

Euskal paisaien babesa: EAE mailan, paisaia berezien babesa Paisaia Berezi eta Aparten Katalogoan oinarrituko da, babeserako,

kudeaketa jasangarrirako eta euskal paisaien antolaketarako orokorrean irizpide eta tresnak garatu arren.

Paisaiaren inguruko zabalkundea, sentsibilizazioa eta prestakuntza: egungo paisaiaren ikuspuntuari begiratuta herritarren papera kontuan hartuz, ekintza-ildo hau garatzea beharrezkoa da. Zentzu honetan ekintzek esparru handia izan dezakete: Derrigorrezko hezkuntzan paisaiari buruzko proposamen didaktiko batetik, irakaskuntza ez-arautuan prestakuntza ikastaroak antolatzeko diru-laguntza batera, argitalpen ezberdinen ediziotik pasatuz.

Paisaiaren inguruko Euskal konpromisoak

2002-2020 Garapen Jasangarriaren Euskal Ingurumen-Estrategiak, bost ingurumen helmuga jartzen ditu. Hirugarren helmugak, Biodibertsitate eta Naturaren Babesari dagokiona, beste batzuen artean, lurraldeko paisaia-baliabideen babesu sustatzea du helburu, aparteko paisaiak eta kalitate handikoen babesu indartuz.

Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumeneko Esparru-Programak (2002-2006), Estrategiaren helburuak garatzen ditu honen lehenengo lau urteetan eta paisaiarekin zerikusia duten lau konpromiso ezartzen ditu:

- 2006 urterako Paisaiaren Europar Hitzarmenaren oinarriak antolaketako dokumentuetan txertatzea.
- Ingurumen eragin handikoak diren eta degradatuak dauden paisaien berreskuratzean urteko jarduera bat mantentzea
- 2003 urterako EAEko Paisaia Berezi eta Aparten Katalogoa egitea.
- 2006 urterako, EAEko Paisaia Berezi eta Aparten Katalogoan katalogatutako guneentzako babes eta berreskuratze plan bereziak ezartzea, lurralde antolamenduan barneratu ahal izateko tresnak emanez.

Lehenengo konpromisoari dagokionez, euskal administrazio publikoetako paisaia-politika definitzerako orduan oraindik ez da

pauso erabakigarririk eman, ez eta politika sektorialetan eta lurralde antolamenduan ere.

Zentzu honetan, gogoan izan behar dugu, Paisaiaren Europako Hitzarmenak paisaia guztien babes, kudeaketa eta antolamendua nabarmentzen dituela, eta ez berezienak soilik. Beraz, EAEko paisaia guztiek, hondatuena eta egunorokoenak barne, herritarren asmoak islatuko dituzten paisaia-kalitatearen helburu batzuk izateko mekanismoak martxan jarri beharko dira. Helburu hauek paisaiaren potentzialtasun eta balioekin bat egon beharko dute.

EAEko Paisaia Berezien eta Aparten Katalogoaren aurreproiektua 2005ean aurkeztu zen, nahiz eta oraindik ez den behin betiko Katalogoa onartu, ez eta katalogaturiko paisaien kudeaketarako planik ezarri.

EAEko Ingurumeneko II. Esparru-Programak (2007-2010), 3. helmugan aldi honetarako, EAEko Paisaia Berezi eta Aparten Katalogoan azaltzen diren guneen %10ak kudeaketa neurri egokiak izan dezan lortzea du helburu.

EAEko Paisaia Berezien eta Apartekoen Katalogoa

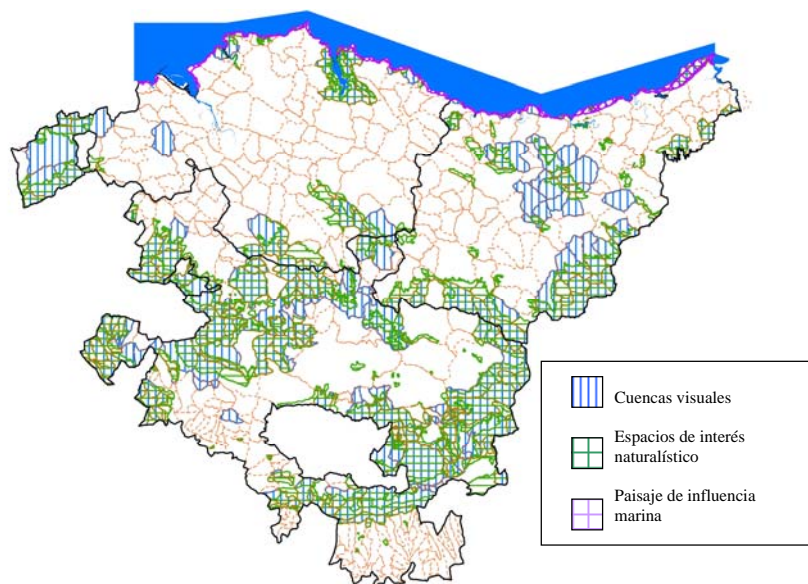
EAEko Paisaia Berezien eta Apartekoen Katalogoaren helburu nagusia, paisaia batzuen berezitasuna aitortzean datza, eta ezaugarri aparteko eta berezi hauek zainduak izan daitezen laguntzea.

Katalogo hau egiterako orduan erabili den metodologia EAE osoko paisaiaren kalitatearen lehenengo ebaluaketa batean oinarritzen da, ondoren balio apartenak dituzten paisaiak aukeratuz Katalogoa bera osatzeko.

Katalogoa egiteko erabili diren paisaiaren ebaluaketarako oinarritzko unitateak, ikus-arroak (behaketa puntu desberdinetatik bere edukiera osoa ikus daitekeen zonaldea) eta barne-unitateak edo paisaia-egiturak (lurraldearen aldaketa fisonomiakoak direla eta, definizio maila eta eskala jakin baterako, haien artean desberdintzen diren ikus-egitura homogeneousoen eremuak) dira.

Guztira, Aurreproiektuak 254.923 hektarea dituen Katalogo baten proposamena aurkezten du (EAEko azaleraren %35,3a). Hektarea

horietatik 141.458 Araban egongo lirateke (arabar lurraldearen %46,6a), 65.328 Gipuzkoan (lurralde gipuzkoarraren %33,1a) eta 48.137 Bizkaian (lurralde bizkaitarraren %21,8). Hurrengo irudiak EAEko Paisaia Berezien eta Aparten Katalogoaren Aurreproiektuko proposamena erakusten du.

Ir. EAEko Paisaia Berezien eta Apartekoen Katalogoaren Aurreproiektua